

*Նվիրվում է
Մուսա Լեռան հերոսամարտի
100-ամյակին*

ՎԵՐԺԻՆԵ ՍՎԱԶԼՅԱՆ
**ՄՈՒՍԱ ԼԵՌԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ.
ԱԿԱՆԱՏԵՍ ՎԵՐԱՊՐՈՂՆԵՐԻ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**

*Dédié aux cent ans
de la bataille héroïque du
Moussa-Dagh*

VERJINÉ SVAZLIAN
**LA BATAILLE HÉROÏQUE DU MOUSSA-DAGH :
TÉMOIGNAGES DES TÉMOINS OCULAIRES SURVIVANTS**

Տպագրվում է ՀՀ ԳԱԱ Հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի
գիտական խորհրդի որոշմամբ
Imprimé sur la décision du Conseil scientifique de l'Institut d'Archéologie et
d'Ethnographie de l'Académie Nationale des Sciences de la République d'Arménie

ՄՎԱԶԼՅԱՆ ՎԵՐԺԻՆԵ

U 850 ՄՈՒՍԱ ԼԵՌԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ ԱՎԱՆԱՏԵՍ
ՎԵՐԱՊՐՈՂՆԵՐԻ ՎԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (հայերեն, ֆրանսերեն) / Վ. Սվազլյան; ՀՀ
ԳԱԱ հնագիտության և ազգագրության ինստիտուտ; Ֆրանսիայի «Մուսա Լեռ»
հայրենակցական միություն. – Եր.: «Գիտություն» հրատ., 2020. – ??? էջ, ?? մամ. +
քարտեզ + DVD դիսկ:

VERJINÉ SVAZLIAN

U 850 LA BATAILLE HÉROÏQUE DU MOUSSA-DAGH :
TÉMOIGNAGES DES TÉMOINS OCULAIRES SURVIVANTS

(en arménien et en français)

/ V. Svazlian. Rédacteur : Académicien Sarkis Haroutunian. Traduit de l'arménien
par Aïda Charkhchyan. Institut d'Archéologie et d'Ethnographie de l'ANS de la RA ; Union
Compatriotique « Moussa Ler » de France. Erevan: Maison d'Éditions « Guitoutun » de
l'ANS de la RA, 2020, – ??? pages, ?? unités typographiques + une carte + DVD.

Աշխատությունն ընդգրկում է Մուսա Լեռից տարագրված, Հայաստանում և
Սփյուռքում բնակություն հաստատած, Մուսա Լեռան հերոսամարտին և այլ
պատմական իրադարձություններին ականատես-վկա վերապրողներից տակավին
1955 թվականից հեղինակի գրի առած (մասամբ նաև՝ ձայնագրած ու տեսագրած)
հուշ-վկայություններն ու պատմական տարաբնույթ ժողովրդական ինքնատիպ
ստեղծագործությունները, այդ թվում նաև Մուսա Լեռան բարբառով՝ կից գրական
հայերեն թարգմանությամբ:

Հատորը բաղկացած է հայերեն և անգլերեն բաժիններից, որոնք ընդգրկում
են՝ Պատմաբանագիտական ուսումնասիրություն, Պատմական սկզբնաղբյուրներ
(40 միավոր), Փաստագրում մուսալեռցի ականատես վերապրողների և նրանց
վկայությունների, Պատմական երգերի նոտագրություններ, Լուսանկարներ
մուսալեռցի ականատես վերապրողների, Քարտեզ (հայերեն և անգլերեն):

Հատորի վերջում տեղադրված խտասալիկը գաղափար կտա հին և նոր
Մուսա Լեռան մասին:

Imprimé sur la décision du Conseil Scientifique de l'Institut d'Archéologie et d'Ethnographie de l'Académie Nationale des Sciences de la République d'Arménie

Ce livre a été traduit et imprimé grâce au soutien de l'Association
« France-Musa Dagh »

VERJINÉ SVAZLIAN

S 850 LA BATAILLE HÉROÏQUE DU MOUSSA-DAGH :
TÉMOIGNAGES DES TÉMOINS OCULAIRES SURVIVANTS (en arménien et en français) / V. Svazlian. Rédacteur : Académicien Sarkis Haroutunian. Traduit de l'arménien par Aïda Charkhchyan. Institut d'Archéologie et d'Ethnographie de l'ANS de la RA ; **Union Compatriotique** « Moussa Ler » de France. Erevan: Maison d'Éditions « Guitoutiun » de l'ANS de la RA, 2020, – **???** pages, **??** unités typographiques + une carte + DVD.

N 978-5-8080-1164-0
réservés, 2020.

© Copyright. SVAZLIAN V., Tous droits

Ce livre comporte les divers témoignages et les œuvres historiques populaires (le plus souvent enregistrés par des moyens audio ou vidéo), recueillis par l'auteur en République Socialiste Soviétique d'Arménie à partir de l'année 1955, auprès des témoins oculaires survivants de la bataille héroïque du Moussa-Dagh. A la suite d'autres événements historiques, ces témoins ont émigré du Moussa Dagh, pour s'installer en République Socialiste Soviétique d'Arménie ou dans la Diaspora.

Ce livre est écrit en arménien et il a été traduit en anglais puis en français. Il est composé d'une étude historique, suivie de l'exposition de quarante sources historiques comprenant les récits de témoins oculaires survivants du Moussa-Dagh, des partitions de musique accompagnant des chants historiques, des photographies des témoins oculaires et d'une carte (en arménien et en français).

Le DVD incorporé à la fin du volume apporte un éclairage sur ce qu'était l'ancien Moussa Dagh et ce qu'il est devenu aujourd'hui.

N 978-5-8080-1164-0

© ՄՎԱԶԼՅԱՆ Վ., Բոլոր իրավունքները վերապահված են, 2015:
© Copyright. SVAZLIAN V. Tous droits réservés, 2015.

**ACADÉMIE NATIONALE DES SCIENCES DE LA
RÉPUBLIQUE D'ARMÉNIE
INSTITUT D'ARCHÉOLOGIE ET D'ETHNOGRAPHIE
UNION COMPATRIOTIQUE « MOUSSA LER » DE FRANCE**

VERJINÉ SVAZLIAN

**LA BATAILLE HÉROÏQUE DU MOUSSA-DAGH :
TÉMOIGNAGES DES TÉMOINS OCULAIRES
SURVIVANTS**

**MAISON D'ÉDITIONS « GUITOUTIUN » DE L'ANS DE LA RA
EREVAN- 2020**

Verjiné Svazlian, Docteur en sciences philologiques, ethnographe, en train d'enregistrer les souvenirs et les chants de Mariam Baghdichian (née en 1905 au village de Hadji-Habibli), témoin oculaire survivante originaire du Moussa-Dagh.

Je tiens à exprimer ma profonde reconnaissance à ces représentants des populations du Moussa Dagh, qui, tout en faisant face avec courage aux cruelles circonstances de la vie, ont conservé intact dans les profondeurs de leurs mémoires ce qu'ils ont vu, et qui me l'ont transmis. Ils ont ainsi sauvé leur dialecte original et des bribes de folklore, dont la transmission aux générations futures est ainsi assurée, afin que puisse t'être offert ce qui t'appartient, ô mon Peuple Arménien !

V. S.

s "Edit Print"

**Ici seront placés la préface et l'avant-propos
qui seront rédigés ultérieurement par France-Musa Dagh**